

Met altijd nog je ogen dicht
na een vlucht van het nest onder de dakpan
tot over de dakgoot
en de klap van het vloeroppervlak
is dit je lichaam van nagel tot snavel gestrekt
dit jasje van veertjes die ooit veren zouden zijn
Dromer
hoe groot omarmde jij de wereld niet
toen je vloog

met je vleugels die amper de wind konden tillen?
Hoe groot omarmt de wereld je?
Nauwelijks neem ik een reactie waar
als ik je opneem
dan het samentrekken van een pootje
dat mijn hand vertrouwt.

Alleen in het slotgedicht van zijn bundel slaagt Te Bokkel erin oprecht te vertolken wat hem bezighoudt. Het programma van zijn poëzie staat er expliciet verwoord: “Niet het ding of de dingen maar dat ik er was om ze te zien”, daar draait het voor hem om. Om die beschouwende “ik”, dus.

De spreker in *Focus*, de debuutbundel van Bernard Wesseling (°1978), die eerder al een roman publiceerde, beweegt zich grotendeels in dezelfde alledaagse, stedelijke wereld als de spreker in Te Bokkels bundel. Maar eerder dan een mijmerende, slaat Wesseling een assertieve, wat overspannen toon aan. Hoe kan het ook anders, als onduidelijk is in welke wereld je precies leeft: “We leven in concurrerende realiteiten”. In het gedicht “Het uur van de wolf” heeft Wesseling het niet voor niets over “de dolende mens”. Wesselings thematiek sluit aan bij die van “post-postmoderne” Vlaamse dichters als Jeroen Theunissen: controleverlies, mechanisering (in het gedicht “Project Eelco” wordt de spreker bijvoorbeeld “naast een machine neergezet om erover na te denken”), de dwang van de markt, en de leegte die overblijft als alles gereduceerd is tot koopwaar. Meer dan Te Bokkel zet Wesseling de taal naar zijn hand. Dat is een pro, maar helaas doet hij dat niet altijd met evenveel succes. Zijn neologismen klinken te bedacht (“afbakpizzakorsten”, “tractorbandderby”); zijn mix van registers lijkt eerder een kwestie van effectbejag dan dat ze functioneel is: “amicaal manoeuvreer ik / mijn poeper in je snufferd”. Als Wesseling zichzelf wat meer in de hand gaat houden en wat gebalder gaat schrijven, kan hij verrassen met een tweede bundel. Maar zijn debuut bekronen zou wat prematuur zijn.

Zeker omdat *Focus* twee stevige concurrenten heeft in de debuten van Ester Naomi Perquin (°1980) en Hélène Gelès (°1968). *Servetten halfstok* van Perquin is in ieder geval de meest rijpe bundel van de vier. In tegenstelling tot de vrije, uitlopende verzen van Wesseling en Te Bokkel, zijn Perquins gedichten heel bedachtzaam, secuur bij elkaar gepend en vast gestructureerd in strofen. Haar poëzie maakt daardoor de meest klassieke indruk. Dat is meteen ook het zwakke punt ervan. Want hoewel Perquins gedichten technisch bijzonder goed gemaakt zijn, blijven ze op het thematisch vaak wat te veel in de clichés van de grote, klassieke thema’s hangen. Perquin geeft begrippen als vergankelijkheid, melancholie, herinnering en liefde wel een concrete, maar meestal ook een weinig verrassende invulling. Wanneer ze er toch in slaagt een onvermoed perspectief te vinden van waaruit ze die thema’s kan aanpakken, levert dat bijzonder rake poëzie op, zoals het gedicht “Toen wel”:

Eerst niet – vertrouwen te over,
met sprongen tegelijk de dunste
ijslaag op, de zwakste bomen in,
eenden redden, vogels,
het grootste gemak.

Of het geloof was,
hij wist gewoon niet hoe
soms iets brak, zonder reden plotsklaps
scheurde, als een zoutzak naar beneden

Pas toen hij een jongen eieren
kapot zag gooien – zomaar,
met naakte kuikens erin.

Pim te Bokkel, *Wie trekt de regen aan?*, Nieuw Amsterdam, 2007, 52 blz.
Hélène Gelèns, *niet beginnen bij het hoofd*, Uitgeverij 521, 2006, 47 blz.
Ester Naomi Perquin, *Servetten halfstok*, Van Oorschot, 2007, 55 blz.
Bernard Wesseling, *Focus*, Nieuw Amsterdam, 2006, 42 blz.